

Jozefmaria Escrivá

Leven vanuit het geloof

Jozefmaria Escrivá

Leven vanuit het geloof

DE BOOG

DE BOOG

Leven vanuit het geloof

Een homilie van de heilige Jozefmaria Escrivá
eerder gepubliceerd in Vrienden van God,
De Boog, 1994
Omslag: Rembrandt van Rijn,
de genezing van de blindgeborene

@ Stichting De Boog, Amsterdam 2012

Correspondentie-adres
Stichting De Boog
Herenstraat 412
3512 KB Utrecht
e-mail: info@deboog.nl
www.deboog.nl

ISBN 978.906257087.4
NUGI 635

Inhoud

Leven vanuit het geloof	5
Bij de vijver van Silóam	6
Het geloof van Bartimeüs	9
Daadwerkelijk geloven	12
Geloof en nederigheid	14
Dagelijks leven en contemplatie	16
Noten	21

LEVEN VANUIT HET GELOOF

Homilie van 12 oktober 1947

Men zegt wel eens dat er nu minder wonderen gebeuren dan vroeger. Komt dit niet doordat er nu veel minder mensen vanuit het geloof leven? God houdt zijn belofte: *Vraag me, Ik geef u de volken als erfdeel, schenk u de aarde als eigendom.*¹ God is de waarheid, de grondslag van alles wat bestaat. Er gebeurt niets buiten zijn almachtige wil.

*Zoals het was in het begin en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.*² God verandert niet. Hij hoeft niet in beweging te komen om dingen na te streven die Hij niet bezit, want Hijzelf is beweging en schoonheid en grootheid. Nu en altijd. *De hemel mag veroliegen als rook en de aarde als een kleed in flarden uiteenvallen (...), maar mijn heil blijft eeuwig bestaan en mijn rechtvaardigheid kent geen einde.*³

God heeft in Christus een nieuw en eeuwig verbond met de mensen gesloten. Hij heeft zijn almacht in dienst van onze verlossing gesteld. Als de mensen nergens meer geloof aan hechten en angstig worden, dan horen we opnieuw de stem van Jesaja die spreekt in de naam van God: *Is mijn arm soms te kort om vrij te maken, of heb Ik de kracht niet meer om u te redden? Door mijn afstraffend woord leg Ik de zee droog, en maak van rivieren een*

*woestijn; de vissen zullen er omkomen omdat er geen water is, ze zullen sterven van dorst. Ik hul de hemelen in duisternis en bedek ze met een rouwgewaad.*⁴

Het geloof is een bovennatuurlijke deugd die ons in staat stelt in te stemmen met alle waarheden die God geopenbaard heeft, en om Jezus, die ons het heilsplan van de Allerheiligste Drie-eenheid in al zijn volheid heeft doen kennen, met een volmondig 'ja' tegemoet te treden.

*Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot onze vaders gesproken had door de profeten, heeft Hij nu, op het einde der tijden, tot ons gesproken door de Zoon, die Hij erfgenaam gemaakt heeft van al wat bestaat en door wie Hij het heelal heeft geschapen. Hij is de afstraling van Gods heerlijkheid en het evenbeeld van zijn wezen. Hij houdt alles in stand door zijn machtig woord. En na de reiniging der zonden te hebben voltrokken, heeft Hij zich neergezet ter rechterzijde van de majesteit in den hoge.*⁵

Bij de vijver van Silóam

Ik zou Jezus graag aan het woord laten om ons in het geloof te onderrichten. Laten we daarom het Nieuwe Testament open slaan en samen met Hem een paar episodens uit zijn leven beleven. Hij hechtte er belang aan zijn leerlingen beetje bij beetje te onderrichten, zodat zij vol vertrouwen de uitvoering van de wil van de Vader op zich konden nemen. Hij onderrichtte hen met woord en daad.

We kunnen hoofdstuk negen van het evangelie van Johannes nemen: *In het voorbijgaan zag Hij een man die vanaf zijn geboorte blind was. Zijn leerlingen vroegen Hem: Meester, wie heeft gezondigd, zichzelf of zijn ouders, dat hij blind geboren werd?*⁶ Ondanks het feit dat zij zo dicht bij Christus waren, dachten zij kwaad van die arme man. Jullie moeten je daarom niet verbazen als je in de loop van je leven in de dienst aan de Kerk volgelingen van de Heer ontmoet die zich tegenover jullie, of tegenover anderen, net zo gedragen. Trek het je niet aan en schenk er, net als de blinde, geen aandacht aan. Geef je vol vertrouwen over in de handen van Christus. Hij valt niet aan, Hij vergeeft; Hij veroordeelt niet, Hij spreekt vrij; Hij staat niet onverschillig tegenover de ziekte, maar dient met goddelijke zorgzaamheid het geneesmiddel toe.

*Jezus spuwde op de grond, maakte met het speeksel slijk, bestreek daarmee de ogen van de man en zei: ga u wassen in de vijver van Silóam, wat betekent: gezondene. Hij ging, waste zich en kwam ziende terug.*⁷

Het geloof van deze blinde is voorbeeldig! Een levend geloof, dat zich uit in daden. Ga jij ook zo om met de aanwijzingen van God wanneer je, wat zo vaak gebeurt, blind bent en je ziel door de zorgen verduisterd wordt? Wat voor kracht lag er in dat water, dat het bij de aanraking met de ogen het gezichtsvermogen gaf? Een

geheimzinnig oogwater, een kostbaar medicijn uit het laboratorium van een wijze alchemist was meer op zijn plaats geweest. Maar die man geloofde. Hij zet in daden om wat God hem gebiedt en hij komt terug met ogen die helder zien.

In een commentaar op deze passage schrijft de heilige Augustinus: "Het schijnt niet zonder reden te zijn dat de evangelist de naam van de vijver nader verklaart: die betekent zoveel als 'gezondene'. We weten wie gezonden werd, want als Hij niet naar ons gezonden was, dan zou niemand van ons van de zonde bevrijd zijn."⁸ We moeten een onwrikbaar geloof hebben in de goddelijke arts die gezonden is om ons te genezen. Hoe zwaarder en uitzichtlozer onze ziekte is, hoe sterker ons geloof moet zijn.

Bij iedere gebeurtenis moeten we ons de goddelijke maatstaven eigen maken zonder ooit het bovennatuurlijk gezichtspunt uit het oog te verliezen. We moeten ervan overtuigd zijn dat Christus ook van onze zwakheden gebruik maakt om zijn heerlijkheid in volle luister te tonen. Daarom moet je onmiddellijk reageren en naar de Meester luisteren zodra de eigenliefde of moedeloosheid je hart binnensluipt, als je uitgeput bent, of als de last van de hartstochten op je drukt. En schrik ook niet van de trieste feiten die we met ons meedragen, want onze persoonlijke zwakheid zal ons het hele leven vergezellen.

Dit is de weg van de christen met als consequentie dat we voortdurend met een krachtig en nederig geloof smeken: Heer, stel geen vertrouwen in mij, maar ik stel wel vertrouwen in U. Als we in onze ziel de liefde, het mededogen en de tederheid van de blik van Christus gewaarworden, die ons nooit in de steek laat, dan zullen we de woorden van de apostel volledig gaan begrijpen: *virtus in infirmitate perficitur*,⁹ juist in zwakheid wordt kracht volkomen. Door in Jezus te geloven zullen wij ondanks onze ellende – juist door onze ellende – trouw zijn aan God, onze Vader. De macht van God zal schitteren en ons in onze zwakte steunen.

Het geloof van Bartimeüs

Ditmaal is het Marcus die ons de genezing van een andere blinde vertelt. *Toen Jezus vergezeld van zijn leerlingen en een flinke menigte uit Jericho wegtrok, zat een blinde bedelaar, Bartimeüs, de zoon van Timeüs langs de weg.*¹⁰ Toen hij het lawaai van de menigte hoorde, vroeg hij: Wat is er aan de hand? Ze antwoordden hem: Jezus van Nazareth komt langs. Onmiddellijk ontbrandde in zijn ziel een levendig geloof in Christus, waardoor hij luidkeels riep: *Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij.*¹¹

En nu ben jij het die aan de kant van de weg staat, van deze weg door het leven die zo kort is.

Jij, die niet genoeg licht hebt; jij, die meer genade nodig hebt om in alle ernst te besluiten op weg te gaan naar de heiligheid. Heb je geen zin om hetzelfde te doen als de blinde? Voel jij niet de onweerstaanbare behoefte om ook te roepen: *Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij.* Wat een prachtig schietgebed, om telkens weer te herhalen!

Ik raad jullie aan om rustig te overwegen wat aan het wonder vooraf ging en het volgende goed in je geheugen te prenten: wat een hemelsbreed verschil is er tussen het hart van Jezus, dat vol barmhartigheid is, en ons eigen arme hart! Deze gedachte kan jullie altijd helpen, vooral in tijden van beproeving en bekoring, en ook op het moment dat een edelmoedig antwoord nodig is bij de eenvoudige eisen van elke dag, of bij situaties waarin we heldenmoed moeten tonen.

*Velen snauwden Bartimeüs toe te zwijgen.*¹² Dat overkwam jou ook toen je merkte dat Jezus heel dicht langs je voorbij ging: je hart begon sneller te kloppen en door een onrust in je binnenste begon je luidkeels te roepen. Toen kwamen je vrienden, je gewoontes, je gemakzucht en je omgeving met het advies: 'Wees toch stil, schreeuw niet zo! Waarom zou je Jezus roepen? Laat Hem toch met rust!'

Maar de arme Bartimeüs luisterde niet. Hij schreeuwde juist nog harder: *Zoon van David, ontferm U over mij!* De Heer had hem al direct

gehoord, maar Hij liet hem verder bidden en smeken. Dat doet Hij ook bij jou. Jezus hoort het eerste roepen van onze ziel onmiddellijk, maar Hij wacht. Hij wil dat we ervan doordrongen zijn dat we Hem nodig hebben. Hij wil dat we Hem smeken, hardnekkig, zoals die blinde aan de rand van de weg naar Jericho. 'Laten we hem imiteren. Als God niet onmiddellijk geeft wat we Hem vragen, als velen proberen ons van ons gebed af te houden, moeten we toch doorgaan.'¹³

Jezus bleef staan en zei: roep hem eens hier. Enkele omstanders die het goed met hem voorhadden, zeiden: *Heb goede moed! Sta op, Hij roept u.*¹⁴ Dat is de christelijke roeping! Maar Gods roeping beperkt zich niet tot een enkel ogenblik. Hij zoekt ons op ieder moment. Sta op – zegt Hij – laat die traagheid, die gemakzucht, die kleinzieligheden, die onbeduidende probleempjes voor wat ze zijn. Maak je los van de aarde waaraan je kleurloos, futloos en vormeloos gebonden bent. Zorg dat je groeit in lengte, gewicht en volume en in bovennatuurlijke visie.

Toen wierp de man *zijn mantel af, sprong overeind en kwam naar Jezus toe.*¹⁵ Hij werpt zijn mantel af! Ik weet niet of je de oorlog hebt meegemaakt. Heel wat jaren geleden liep ik een paar uur na een gevecht over een slagveld. De grond lag bezaaid met dekens, veldflessen en ransels die gevuld waren met herinneringen: brieven, foto's van geliefde personen... Die waren

niet van degenen die verslagen waren, maar van de overwinnaars! Al die voorwerpen waren ballast, een belemmering om hard te rennen en de verschansing van de vijand te nemen. Dit is net zoals Bartimeüs deed, toen hij naar Christus rende.

Vergeet niet dat we offers moet brengen om Christus te bereiken, dat we alle ballast van ons af moeten werpen: deken, veldfles, ransel! Doe hetzelfde in jouw strijd voor de eer van God, in die liefdevolle en vreedzame strijd waarmee we het Rijk van Christus proberen te verbreiden. Om de Kerk, de paus en de zielen te dienen moet je bereid zijn alles wat overbodig is op te geven: de deken als bescherming in de koude nachten, de geliefde herinneringen aan je dierbaren, het water dat verfrissing brengt. Het is een les in geloof en liefde. Zo moeten we Christus beminnen.

Daadwerkelijk geloven

Dan ontspint zich een goddelijke dialoog, een wonderlijk, ontroerend gesprek dat het hart in vuur en vlam zet, want nu zijn *wij* Bartimeüs. Christus opent zijn goddelijke mond en vraagt: *Quid tibi vis faciam?* Wat wilt ge dat Ik voor U doe? De blinde antwoordt: *Meester, maak dat ik zien kan.*¹⁶ Logisch, niet waar? En jij, kan jij zien? Is jou niet meer dan eens hetzelfde overkomen als de blinde van Jericho? Ik zal nooit vergeten

hoe ik deze passage jaren geleden heb overwogen en toen heb begrepen dat Jezus iets van mij verlangde. Maar wat? Ik had er toen nog geen idee van. Ik bad schietgebeden: Heer, wat wilt U? Wat vraagt U van mij? Ik voorvoelde dat Hij me zocht om iets nieuws aan te pakken en het *Rabboni, ut videam* – Meester, maak dat ik zie! – bracht me ertoe zonder ophouden te smeken en te bidden: ‘Heer, laat geschieden, wat Gij wilt.’

Bid met mij tot de Heer: *Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.*¹⁷ Leer mij uw wil te doen, want U bent mijn God. Kortom, van onze lippen moet het verlangen komen om oprecht en doeltreffend te reageren op de aansporingen van onze schepper, en te proberen zijn plannen met een onwankelbaar geloof uit te voeren, in de overtuiging dat Hij zich nooit kan vergissen.

Als wij de wil van God op deze manier liefhebben, zullen we ook begrijpen dat de kracht van het geloof niet alleen bestaat uit de duidelijke uiteenzetting van de leer, maar ook uit de vastberadenheid om door daden van ons geloof te getuigen. Zo moeten we handelen.

Maar laten we teruggaan naar het tafereel bij de poort van Jericho. Christus richt zich nu tot jou en vraagt: ‘Wat wil je van Mij?’ ‘Dat ik zie, Heer, dat ik zie!’ En Jezus: *Ga, uw geloof heeft u genezen. Terstond kon hij zien en hij sloot zich bij Hem aan op zijn weg.*¹⁸ Volg Christus! De uitnodiging van Jezus

viel jou ten deel, en je hebt besloten Hem op zijn weg te vergezellen. Probeer in zijn voetspoor te treden, je met het kleed van Christus te bekleden, Christus te zijn! Jouw geloof, het geloof in het licht dat Jezus je geeft, moet daadkrachtig zijn en bereid tot offers. Maak je geen illusies, denk niet dat je andere wegen zult ontdekken. Het geloof dat Hij van ons verwacht is dit: edelmoedig in ons handelen en alles wegrukken en weggooien dat ons hindert om in gelijke pas met Hem te gaan.

Geloof en nederigheid

Nu doet de heilige Matteüs verslag van een aangrijpende gebeurtenis. *Plotseling naderde Hem van achteren een vrouw die al twaalfjaar aan vloeiingen leed, en raakte de zoom van zijn mantel aan.*¹⁹ Wat een nederigheid heeft deze vrouw! Ze zegt bij zichzelf: *Als ik alleen maar zijn mantel kan aanraken, zal ik genezen zijn.*²⁰ Er zullen altijd zieken zijn die zoals Bartimeüs met groot vertrouwen bidden en die zich er niet voor schamen hun geloof in het openbaar uit te schreeuwen. Maar bedenk dat er op de weg van Christus geen twee zielen hetzelfde zijn. Ook het geloof van die vrouw is groot, maar ze roept niet, zij komt dichterbij zonder dat iemand het merkt. Voor haar is het genoeg een stukje van het kleed van Jezus te kunnen aanraken, want ze is ervan overtuigd dat ze daardoor zal genezen. Ze heeft dit nog maar

net gedaan of de Heer keert zich om en kijkt haar aan. Hij weet wat er in haar omgaat, Hij kent haar vertrouwen: *Heb goede moed, dochter, uw geloof heeft u genezen.*²¹

‘Met een fijn gebaar heeft zij de zoom van zijn kleed aangeraakt’, zegt Ambrosius. ‘Zij naderde met geloof, zij geloofde en wist dat ze genezen was... Ook wij moeten vol geloof het kleed van Christus aanraken, als we gered willen worden.’²² Begrijp je nu hoe ons geloof moet zijn? Nederig. Wie ben jij en wie ben ik, dat we het waard zijn dat Christus ons roept? Wie zijn wij, om zo dicht bij Hem te zijn? Hij heeft ons, net als die arme vrouw in de menigte, een kans geboden. Niet om een stukje van zijn kleed aan te raken of de rand van zijn mantel. Wij hebben Hem. Hij geeft zich helemaal, met Lichaam en Bloed, met Ziel en Godheid. Hij is ons dagelijks brood, we spreken heel vertrouwelijk met Hem, zoals een kind met zijn vader, zoals men spreekt met de Liefde. Dat is de waarheid en geen illusie.

Laten we ons best doen om nederiger te worden. Alleen een nederig geloof geeft een bovennatuurlijke visie op de dingen. Er is geen alternatief. Hier op aarde kunnen we maar op twee manieren leven: op een bovennatuurlijk manier of als een dier. Jij en ik willen niet anders dan het eerste: een leven leiden dat gericht is op God. Want, *wat voor nut heeft het voor een mens heel de wereld te winnen, als dit ten koste gaat van zijn*

*eigen leven?*²³ Wat is alle rijkdom van de aarde van nut voor de mens, al datgene waar wij met ons verstand en onze wil naar streven? Wat is het waard als alles eindig is, alles instort, alles van de aarde niet meer is dan stukken decor? Wat voor nut heeft het, aangezien de eeuwigheid er daarna voor altijd, voor altijd zal zijn?

Dit woordje – altijd – heeft de heilige Teresa van Avila groot gemaakt. Ze was nog maar een kind toen ze op een dag samen met haar broer Rodrigo de ommuurde stad verliet door de poort van Adaja om naar het land van de Moren te gaan, in de hoop omwille van Christus onthoofd te worden. Toen haar broer moe werd fluisterde ze hem in het oor: ‘voor altijd, voor altijd, voor altijd.’²⁴

Mensen die over tijdelijke zaken zeggen ‘voor altijd’ spreken de waarheid niet. Het ‘voor altijd’ is alleen waar, absoluut waar, als we het tegenover God uitspreken. Leef je leven met een geloof dat je zal helpen de smaak van honing, de zoetheid van de hemel te proeven wanneer je denkt aan de eeuwigheid die er wel voor altijd is.

Dagelijks leven en contemplatie

Laten we nog eens naar het evangelie gaan en stilstaan bij wat de heilige Matteüs in hoofdstuk eenentwintig beschrijft. ‘*s Morgens vroeg, op de terugweg naar de stad, kreeg Hij honger. Hij zag een*

*vijgenboom langs de weg staan en liep er naar toe.*²⁵ Wat mooi, Heer, U hongerig te zien, en ook dorstig zoals toen U bij de put van Sichar zat!²⁶ Ik kijk naar U *perfectus Deus, perfectus homo*²⁷, waarlijk God, en waarlijk mens, met vlees zoals mijn vlees. *Hij heeft zich van zichzelf ontdaan en het bestaan van een slaaf aangenomen*²⁸, opdat ik er nooit aan twijfel dat Hij me begrijpt en van me houdt.

Hij had honger. Als de hemel betreft, als we moe worden van ons werk, de studie of apostolische activiteiten, dan kunnen we onze blik naar Christus opslaan. Naar Jezus, die goed is, naar Jezus die moe is, naar Jezus die honger en dorst heeft. Heer, wat laat U zich gemakkelijk begrijpen! Wat maakt U het ons gemakkelijk om U te beminnen! U toont U als een van ons, geheel aan ons gelijk behalve in de zonde, opdat we duidelijk voelen dat wij met uw hulp onze slechte neigingen en onze schuld te boven kunnen komen. Vermoeidheid, honger, dorst, tranen, dat is niet van belang... Christus kende ook vermoeidheid, honger, dorst en ook Hij heeft gehuild. Wat telt is de strijd om de wil te volbrengen van de Vader die in de hemel is,²⁹ een strijd die we graag aangaan, want de Heer is steeds aan onze zijde.

Jezus loopt naar de vijgenboom. Hij komt jou en mij tegemoet. Hij hongert en dorst naar zielen. Vanaf het Kruis riep Hij: *Sitio!*³⁰ Ik heb dorst. Dorst naar ons, naar onze liefde, naar onze ziel en naar al die zielen die we naar Hem moeten

brengen via de weg van het Kruis; de weg van de onsterfelijkheid en de heerlijkheid van de hemel.

Ze kwamen bij de vijgenboom, *maar Hij trof er niets dan bladeren aan.*³¹ Dat is heel triest. Maar is het met ons leven anders gesteld? Ontbreekt het helaas niet aan geloof, aan vurigheid, aan nederigheid, aan offers, aan daden? Kan het dat er alleen een christelijke façade is, en niet meer dan dat? Dat zou verschrikkelijk zijn, want Christus beveelt: *In eeuwigheid zult gij geen vrucht meer dragen, en op slag verdorde de vijgenboom.*³² Wat in dit stukje van de heilige Schrift verteld wordt vinden we erg, maar tegelijkertijd is het ook een aansporing om ons geloof te verlevendigen, te leven volgens het geloof, zodat we Christus vruchten te bieden hebben.

We moeten ons niets wijsmaken. Onze Heer is nooit afhankelijk van onze prestaties. Het meest ambitieuze wat we ondernemen is in zijn ogen kinderspel. Hij zoekt zielen, liefde, Hij wil graag dat alle mensen tot Hem komen om voor eeuwig de vreugde van zijn Rijk te genieten. We moeten hier op aarde veel en goed werken, want juist het gewone werk is materie voor onze heiligheid. Maar laten we nooit vergeten dat alles wat we doen, voor God moet zijn. Als we het voor onszelf zouden doen, uit hoogmoed, dan zouden we slechts bladeren voortbrengen. Noch God, noch de mensen zouden aan zo'n lommerrijke boom rijpe vruchten vinden.

Toen zij de verdorde vijgenboom zagen vroegen de leerlingen verbaasd: *Hoe is die vijgenboom zo opeens verdord?*³³ Deze leerlingen van het eerste uur die getuigen waren geweest van veel wonderen van Christus, waren toch weer verrast. Hun geloof was nog niet vurig genoeg. Daarom verzekerde Jezus hen: *Ik zeg u, als gij maar geloof hebt en niet twijfelt, zult ge niet alleen doen wat Ik met de vijgenboom gedaan heb, maar zelfs als ge tot deze berg zegt: Hef u op en stort u in zee, dan zal het gebeuren.*³⁴ Jezus stelt als voorwaarde dat we leven vanuit het geloof, want dan zijn we in staat om bergen te verzetten. Er moeten zoveel dingen verzet worden... in de wereld, en te beginnen in ons eigen hart. En er zijn zoveel obstakels voor de genade! Geloof: geloof met daden, geloof met offers, geloof met nederigheid. Want door het geloof zijn we almachtig. *En al wat gij in vertrouwvol gebed zult vragen zult gij verkrijgen.*³⁵

Een gelovige weet de aardse zaken naar waarde te schatten. Hij weet dat ons verblijf hier beneden – om met de heilige Teresa van Avila te spreken – niet meer is dan een slechte nacht in een slechte herberg.³⁶ Steeds weer komt hij tot de overtuiging dat ons aardse bestaan een tijd van werken en strijden is, een tijd van loutering door boetedoening voor onze zonden tegenover de goddelijke gerechtigheid. En hij weet ook dat de materiële goederen niet meer dan hulpmiddelen

zijn die hij edelmoedig, heldhaftig weet te gebruiken.

Het geloof moet niet alleen verkondigd worden, er moet ook naar geleefd worden. Het kan dat de kracht ons soms ontbreekt. Doe dan – ik ga weer terug naar het evangelie – als de vader van de bezeten jongen. Hij verlangde naar de genezing van zijn zoon, hij hoopte dat Jezus hem zou genezen en toch durfde hij niet in zo'n groot geluk te geloven. Jezus, die altijd geloof vraagt en die de innerlijke verwarring van die man kent, is hem voor: *Voor wie gelooft, kan alles.*³⁷ Alles is mogelijk, alles kan, mits we geloven. Die man beseft dat zijn geloof zwak is en hij is bang dat zijn wankel vertrouwen de genezing van zijn zoon in de weg staat. Hij huilt. Voor dat soort tranen hoeven we ons niet te schamen: het is de vrucht van Gods liefde, van berouwvol gebed, van nederigheid. *Ogenblikkelijk riep de vader van de jongen uit: Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp!*³⁸

Aan het einde van deze overweging kunnen we ons met dezelfde woorden tot Jezus richten. Heer, ik geloof! Ik heb geleerd in U te geloven en ik heb besloten U van dichtbij te volgen. In de loop van mijn leven heb ik vaak uw barmhartigheid ingeroepen. En ook heb ik heel vaak gedacht dat het onmogelijk was dat U zoveel wonderen in het hart van uw kinderen zou kunnen doen. Heer, ik geloof! Maar help mij vaster en dieper te geloven!

Bidden we tot slot tot de heilige Maria, Moeder

van God en onze Moeder, toonbeeld van geloof:
*Zalig wie geloofd heeft, dat tot vervulling zal komen
wat haar vanwege de Heer gezegd is.*³⁹

Noten

1. Ps 2, 8.
2. Doxologie, *Eer aan de Vader...*
3. Jes 51, 6.
4. Jes 50, 2–3.
5. Hebr 1, 1–3.
6. Joh 9, 1–2.
7. Joh 9, 6–7.
8. H. Augustinus, *In Ioannis Evangelium tractatus*, 44, 2 (PL 35, 1714).
9. 2 Kor 12, 9.
10. Mc 10, 46.
11. Mc 10, 47.
12. Mc 10, 48.
13. H. Johannes Chrysostomus, *In Matthaeum homiliae* 66, 1 (PG 58, 626).
14. Mc 10, 49.
15. Mc 10, 50.
16. Mc 10, 51.
17. Ps 143, 10.
18. Mc 10, 52.
19. Mt 9, 20.
20. Mt 9, 21.
21. Mt 9, 22.
22. H. Ambrosius, *Expositio Evangelii secundum Lucam*, 6, 56 en 58 (PL 15, 1682–1683).
23. Mt 16, 26.
24. Vgl. *Het Boek van haar Leven*, 1, 6.
25. Mt 21, 18–19.
26. Vgl. Joh 4, 7.
27. *Symbolum Quicumque*.
28. Fil 2, 7.
29. Vgl. Joh 4, 34.
30. Joh 19, 28.
31. Mt 21, 19.
32. *Ibidem*.
33. Mt 21, 20.
34. Mt 21, 21.
35. Mt 21, 22.
36. Vgl. H. Teresa van Avila, *De weg der volmaaktheid*, 40, 9 (70, 4).
37. Mc 9, 23.
38. Mc 9, 24.
39. Luc 1, 45.

De heilige Jozefmaria Escrivá werd geboren op 9 januari 1902, in Barbastro (Spanje). Op 28 maart 1925 ontving hij de priesterwijding. Hij werd op 2 oktober 1928 door God geïnspireerd om het Opus Dei te stichten. Hij overleed in zijn werkkamer in Rome op 26 juni 1975. Op dat moment had het Opus Dei zich uitgebreid over alle werelddelen en telde het ruim 60.000 gelovigen, die trachten te leven in de geest van dienstbaarheid aan de Kerk en verbondenheid met de paus en de bisschoppen, zoals de stichter altijd had voorgeleefd. Op 6 oktober 2002 is Jozefmaria Escrivá in Rome door paus Johannes Paulus II heilig verklaard. Zijn kerkelijke feestdag valt op 26 juni. Hij ligt begraven in de prelaatskerk van Onze Lieve Vrouw van de Vrede in Rome (Viale Bruno Buozzi 75).

Voor meer informatie over
de heilige Jozefmaria Escrivá:

www.escrivaworks.org
www.nl.josemariaescriva.info